No. 95.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 27 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten November.

— Men verzekert dat de graaf *Walewski*, onze gezant te Londen, die van daar herwaarts ontboden was, van Fontainebleau naar zijnen post teruggekeerd is met de note van een tusschen Frankrijk en Engeland gesloten verdrag tot herstel van den vrede in het Oosten, tot hetwelk Pruissen en Oostenrijk uitgenoodigd zijn toe te treden. Reeds was bekend dat zoodanig verdrag van Frankrijks zijde dezer dagen aan het Britsche kabinet voorgesteld is.

In het regeringsblad van gisteren, Woensdag, is een keizerlijk besluit afgekondigd, waarbij de invoerregten op ijzer en steenkolen worden verlaagd, met bepaling, dat in 1855 eene nieuwe verlaging daarvan zal plaats hebben, ten bedrage van nagenoeg twintig per cent.

Deze verlaging van het hooge beschermend regt op de onmisbaarste grondstoffen der nijverheid, is niet zoo zeer het gevolg van ingenomenheid met het beginsel van handelsvrijheid, als wel van de tegenwoordige duurte en schaarschheid dier stoffen in Frankrijk. Evenwel wordt zij door de voorstanders van het vrijhandelsstelsel aangemerkt als eene belangrijke schrede op den weg die tot de vrije mededinging voert, daar de bezitters van ijzersmelterijen en kolenmijnen, die tot nu toe in Frankrijk vooraan stonden onder de verdedigers van het beschermend stelsel, voortaan niet meer een zoo overwegend belang bij deszelfs handhaving hebben.

— Ten einde aan de arbeidende volksklassen in den aanstaanden winter bij de duurte der levensmiddelen werk te kunnen geven, is bij een keizerlijk decreet eene som van vier milioen francs ter beschikking van het ministerie van binnenlandsche zaken gesteld, om te worden gebezigd als subsidien voor het uitvoeren van openbare werken van gemeentelijk nut. Met hetzelfde doel is aan het ministerie van eeredienst eene som van 250,000 francs aangewezen, bestemd tot bijdrage voor het bouwen of verbeteren van scholen, kerken, pastorijen, enz.

— Met zekerheid verneemt men thans, dat de Hertog *van Nemours* den 17 dezer den Graaf *van Chambord* op het kasteel van Frohsdorf bezocht heeft en dat de Graaf daarop den 21sten laatstl. den Hertog *van Nemours* te Weenen een tegenbezoek heeft gebragt. Volgens sommigen vergezelde de Hertog *van Aumale* bij eerstgenoemd bezoek zijnen broeder, die, in zijne toespraak aan en verder onderhoud met den Graaf, diens Koninklijke regten ten volle erkend zou hebben. De toestemming van den graaf *van Chambord* in eene toenadering tot zijne Vorstelijke neven wordt aan den invloed des Keizers van Oostenrijk en van diens Moeder toegeschreven.

Intusschen heeft, volgens de berigtgever, deze toenadering tusschen de Prinsen verdeeldheid onder de leden der Familie *Orleans* veroorzaakt. Koningin *Maria Amelia* zou wel, na lang aarzelen, daarin hebben toegestemd, maar echter, om zich zoo onzijdig mogelijk te houden, de reis naar Spanje ondernomen hebben, waar zij misschien, uit genegenheid voor haren jongsten zoon, den Hertog van Montpensier, zeer lang zal vertoeven. Ook de Prins *van Joinville* zou zich, uit misnoegen wegens het gebeurde, naar Brazilië begeven, terwijl, eindelijk, de Hertogin-Weduwe *van Orleans* standvastig blijft in hare weigering om de regten des Graven *van Chambord* op den troon van Frankrijk te erkennen.

— In den afgeloopen nacht zijn oproerige plakkaten op de muren dezer hoofdstad gevonden, hetwelk aanleiding tot het doen van eenige arrestatiën gegeven heeft.

— Eerstdaags zal de transatlantische dienst tusschen Marseille en Brazilië een aanvang nemen. De eerste reis zal worden afgelegd door het schroefschip *Avenir*, van 1000 tonnen. Later zal de dienst worden waargenomen door schroefpaketbooten van 350 paardenkrachten en van 2000 tonnen.

— De *Constitutionnel* behelst berigten volgens welke een gedeelte der Engelsche en Fransche vloot reeds in de Zwarte zee zou liggen en de Russische opperbevelhebber last ontvangen zou hebben om de vijandelijkheden te hervatten. Het ministeriele blad zegt verder: » Deze feiten zijn te gewigtig en nog niet zeker genoeg, om daarover in beschouwingen te treden. Alleen dit willen wij opmerken: uit de berigten van onderscheiden punten in Wallachye schijnt te blijken dat de Russen aanstalten maakten om bruggen over den Donau te slaan, ten einde die rivier over te trekken en den aanvallenden oorlog te hervatten. In deze maatregelen van den Russischen opperbevelhebber zou de verklaring en regtvaardiging gelegen zijn van het zenden eener Fransche en Engelsche scheepsmagt in de Zwarte zee of naar den mond van den Donau."

(De tijdingen waarvan in het bovenstaande artikel gesproken wordt, schijnen aan de Londensche en de Parijsche effectenbeurs geen geloof gevonden te hebben, daar volgens de jongste berigten de prijs der voornaamste effecten nagenoeg op dezelfde hoogte is gebleven.

— Voor twee jaren geleden steeg een Spaansch luchtschipper, de heer *Arban*, uit Barcelona op, doch keerde niet terug, weshalve men dacht dat hij in zee gevallen en omgekomen was. Een brief uit Alicante meldt thans, dat hij met zijn luchtbol naar Afrika is overgevoerd, waar hij door de inlanders gevangen en tot slavernij veroordeeld werd. Eerst onlangs gelukte het hem te ontsnappen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten November.

De aartsbisschop van Freiburg heeft onder dagteekening van den 11 dezer een zeer uitvoerigen herderlijken brief, betreffende de tegenwoordige kerkelijke geschillen in de provincie van den Opperrhijn uitgevaardigd. De geestelijken die te Freiburg, Karlsruhe en Mannheim dit stuk (hetwelk niet door den regerings-commissaris mede-onderteekend, en ter ontduiking van het in Baden bestaande verbod te Mainz gedrukt is) van den kansel hebben voorgelezen, zijn in hechtenis genomen.

Uit Keulen en Dusseldorp zijn reeds adressen van adhaesie aan den aartsbisschop van Freiburg afgezonden. Te Keulen heeft zich tevens een hoofdcomité gevormd, tot ontvangst en verdeeling van gelden voor de geestelijken in Baden, die wegens hunne ongehoorzaamheid aan de Regering van hunne standplaatsen ontzet mogten worden.

— Volgens berigten uit Bremen, is het getal landverhuizers, van daar naar Noord-Amerika vertrokken, in dit jaar reeds geklommen tot ongeveer 48,000. Men heeft te Bremerhaven een groot gebouw voor 3000, en te Bremen zelf een huis voor 1500 personen gekocht, om de landverhuizers goedkoop te herbergen, zoo de schepen ter hunner opneming niet gereed zijn.

— Brieven uit Konstantinopel van den 14den dezer, die te Triest zijn ontvangen, behelzen volgens eene telegraphische depêche, het volgende: De vereenigde vloten waren Konstantinopel voorbijgestevend en hadden in den Bosporus ten noorden van de Turksche hoofdstad post gevat. Er was een kavallerie-korps uit Christenen gevormd, onder bevel van een Poolschen renegaat. Ook te Kars, op de Turksche grenzen in Klein-Azië, was een gewapend korps uit buitenlanders zamengesteld. Een van de aanvoerders der Hongaren in den oorlog tegen Oostenrijk, de bekende *Klapka*, was te Konstantinopel aangekomen. Ten einde zich den bijstand der tegen Rusland strijdende Cirkassische volksstammen te verzekeren, had de Porte twee Pacha's voor gewesten van Kaukasie benoemd. Met dat al liepen er te Konstantinopel geruchten van een wapenstilstand die op handen zou zijn.

— De verwachtingen die door den tegenwoordigen staat van het Turksch-Russische geschil onder de bevolking van Griekenland zijn opgewekt, waren door eenen der hoogleeraren aan de hoogeschool van Athene openlijk uitgesproken. De Porte heeft deswege, volgens de berigten uit Athene van den 18den dezer, bij het Grieksche gouvernement aangedrongen op de afzetting van dien hoogleeraar.

— In een schrijven uit Konstantinopel van den 10den dezer leest men dat de Porte dezer dagen bij een Grieksch bankiershuis te Konstantinopel eene som van 33 millioen piasters (ruim drie millioen gulden) opgenomen en daarvoor de jaarlijksche schatting van Egypte verpand heeft.

— Aan de Weener effectenbeurs liep ll. Woensdag, het gerucht dat de Porte van het Britsche gouvernement den raad ontvangen had om weder den weg der onderhandelingen in te slaan.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Donderdag, waarbij al de ministers tegenwoordig waren, zijn de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten over 1854 geopend.

De heer *van Goltstein* erlangt het eerst het woord en betoogt: dat onze uitgaven voortdurend vermeerderen en 's Lands inkomsten verminderen. Hij vestigt daarop de aandacht der Regering. Die strekking tot verhooging der uitgaven kan hij niet goedkeuren. Hij vleit zich dat hetzelfde denkbeeld bij de Regering zal bestaan. Over het algemeen kan hij zich met de staatkunde van de tegenwoordige Regering vereenigen. Er is voor deze Regering veel te doen, hare zucht daartoe is gebleken. Hij hoopt, dat de verbeteringen, die hij wacht, spoedig mogen worden verwezenlijkt en dat de Regering met ernst zal nagaan wat in onzen finantiëlen toestand te verbeteren valt.

De heer *van Damse* wenscht dat de begrooting minder fictief en meer,

naar waarheid worde opgemaakt. Hij beveelt voortdurende spaarzaamheid aan, ten einde het groote doel te bereiken, dat de gewone Rijks-uitgaven door de gewone Staats-inkomsten worden bestreden. Bij voortdurende vermindering van den schuldenlast, acht hij dit niet onmogelijk. Hij hoopt dat zich dan de mogelijkheid zal voordoen om de accijnsen op de eerste levensbehoeften te verminderen, immers die van noodelooze formaliteiten te ontdoen. Hij dringt aan op de vaststelling der wetten, door de Grondwet voorgeschreven, nopens de ministeriële verantwoordelijkheid de regterlijke organisatie, het armwezen en het onderwijs; maar bovenal wenscht hij de afschaffing der slavernij in onze Oostindische bezittingen.

De heer *Rijk* kan de bewering dat de Staats-uitgaven steeds vermeerderen niet toegeven. Dit is een gevolg van te groote inkrimping dier uitgaven in moeijelijke finantiële omstandigheden.

De heer *Mackay* vestigt de aandacht op onzen politieken, materiëlen en morelen toestand. Hij komt op tegen de rigting die alles, de historie en zelfs de godsdienst, wil verwijderen. Hij verlangt dat de historische weg worde gevolgd en dat men op den aard en het karakter van het volk lette. Niemand wenscht de terugkeering der gilden, eene heerschende kerk en de oude provinciën. Maar het is geheel iets anders een theoretisch Nederland te willen scheppen. Daarom heeft het hem leed gedaan dat men de herziening van organieke wetten uitstelt op dien grond dat zij nog eerst kort bestaan. Het kwaad ligt in den geest dier wetten zelve. Hij hoopt dat de Regering daarop het oog zal slaan. Met genoegen vestigt hij de aandacht op den materiëlen toestand, die hij naast hoogeren zegen aan het bestaan van meerdere vrijheid in onze handelswetgeving toeschrijft. Hij wenscht, dat de Regering bij veranderde, versnelde en gewigtige omstandigheden er op lette wat buiten ons voorvalt. Vrijheid van handel moet, naar zijne meening, ook vrijheid van banden ten gevolge hebben. Van daar het denkbeeld om in ons belastingstelsel verbeteringen in te voeren. Een en ander beveelt hij aan de zorg der Regering aan. Hij zal het Ministerie ondersteunen, wanneer het in den politieken toestand den vijand in het oog houdt. Op het materiële gebiedt hoopt hij, dat het de tijden zal nagaan die wij beleven. De morele belangen zullen bij de behandeling van het hoofdstuk der Binnenlandsche Zaken ter sprake kunnen komen.

De heer *Groen van Prinsterer* meent eene enkele vraag te moeten doen. Dat is: wat mag van dit Ministerie worden verlangd. Hij beantwoordt die vraag met te zeggen, dat worde geconstateerd en geconsolideerd de belangrijke overwinning, die men behaald heeft, en zulks wel ter voortzetting van den strijd. Tot verdediging van die vraag betoogt de spreker: 1°, dat het vorig Ministerie uit den aard van zijne beginselen onvermogend geweest is om te voldoen aan de eischen der Grondwet en aan de behoeften van het Nederlandsche volk; 2°, dat het vorig Ministerie niet de naam van nationaal heeft mogen voeren; 3°, dat het niet is gevallen door de zoogenaamde April-beweging, die wel de aanleiding maar niet de oorzaak daarvan geweest is. Het is gevallen door de kracht van het historisch-christelijk beginsel, dat op dat oogenblik eene Protestantsche tint had. Naar aanleiding van die overwegingen vraagt hij, of het tegenwoordig Ministerie een banier heeft opgestoken, die gevolgd kan worden. Hij wenscht meer te ontvangen en meer te vernemen, dan in het rapport van 26 April jl. vervat was: 1°, met het oog op de verklaringen in dat rapport zelve gelegen, daar hij het stuk op zich zelf als een werktuig tegen den dag der verkiezingen beschouwde; 2°, met het oog op den oorsprong van dit Ministerie, dat geene oppositie tegen het vorig bewind heeft gevoerd, dat het vorig Ministerie niet heeft vermoord, maar op tamelijk goeden voet verkeerd en zijne nalatenschap aanvaard heeft, en 3°, omdat de geschiedenis gedurende zijn bestaan onzekerheid, ongewisheid aanduidt, hetgeen bij sommigen reeds tot mistrouwen aanleiding geeft. Hij hoopt echter, dat het onderzoek der begrooting zal aantoonen, dat men in practicale uitkomsten ten minste eenigermate met dit Ministerie homogeen kan zijn, bij voorbeeld: 1°, over het begrip van het Staatsalvermogen; 2°, over de wenschelijkheid tot invoering van partiële verbeteringen; 3°, over het vraagstuk van het publieke regt der gezindheden; 4°, over het regt der Hervormde gezindheid, en 5°, over de gewigtige questie van het onderwijs. Ten slotte maakt hij de opmerking, dat, naar hij gelooft, het tegenwoordig Ministerie zeker niet geheel homogeen is met het vorige. Het vorige heeft gezegd: «wacht op mijne daden." Hij hoopt dat dit Ministerie niet zal zeggen: «wacht op onze wetten."

De Minister van Finantien verdedigt de voorgestelde begrooting uit een algemeen oogpunt en betoogt dat de voorgedragene uitgaven de krachten van den Staat niet overschrijden en de inkomsten voldoende zijn om die uitgaven goed te maken. Spaarzaamheid staat bij de Regering op den voorgrond, maar noodzakelijke uitgaven mogen niet achterwege worden gelaten. De tegenwoordige begrooting is nog iets beneden die van het loopende jaar. Zij kan door de inkomsten worden gedekt. De raming der inkomsten is matig gesteld. Hij is het eens, dat de begrooting de waarheid moet bevatten, en hij wenscht dat men opgeve, waar die niet zou plaats vinden. De Regering is het geheel eens, dat het ware middel om tot vermindering der lasten te geraken in schulddelging gelegen is. Over het vraagstuk der belastingen kan meer eigenaardig bij de wet op de middelen worden gehandeld.

De Minister van Justitie, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers, heeft de rigting van dit Ministerie aangetoond. Het zal de Grondwet van 1848 opvolgen in den zin, zoo als die toen is gewijzigd, met het oog op hetgeen er toen plaats gehad heeft en verhandeld is, dat is namelijk in een monarchalen zin. Zijne roeping is verder eene gelijdelijke verbetering, waar die blijken mogt gevorderd te worden. Zonder vooringenomenheid zal men dus onderzoeken, of de ondervinding leert, dat er in het vastgestelde werk wijzigingen moeten worden voorgedragen. Het stelt zich tot regel: niet te veel te regelen, daar elke regel een band is en de tegenwoordige Regering eene vrijheidlievende Regering zijn wil, zoowel wat de zedelijke als stoffelijke belangen des Volks aangaat. Vooral op de behoorlijke verzekering der finantiën zal zij het oog houden.

De heer *Thorbecke* heeft de heeren *van Goltstein*, *Mackay* en vooral den heer *Groen* in het breede beantwoord en heeft daarbij doen uitkomen, dat de heer *Mackay* heeft gehouden eene *oratio pro domo*, zonder bepaald aan te wijzen wat de anti-revolutionnaire partij wil, of in welk opzigt, door het vorig Ministerie, eenige historische kracht, die nog verdiende te leven of te werken, zou zijn onderdrukt. Aan den heer *Groen* vraagt hij ten aanzien van het gedane verwijt van onvermogen van het vorig Bewind, wat dan toch de anti-revolutionnaire partij heeft gedaan of waartoe zij aanleiding heeft gegeven? Op het verwijt dat de vorige Minister van Binnenl. Zaken gehecht was aan den grondtoon der eeuw, vraagt de spreker of de nationale bestemming kan zijn om buiten dien grondtoon te zijn? Dat het vorig Ministerie zou zijn gevallen door de april-beweging, daarop moet de spreker zeggen dat het feit dit is: dat het Ministerie zijn ontslag heeft gevraagd omdat het, naar zijne overtuiging, den Koning niet meer konde dienen van raad. De aard en duur der overwinning op de vrijzinnige partij behaald, waarop de heer *Groen* zich beriep, zal later moeten blijken. Toch scheen de heer *Groen* niet zoo gerust over het onvermogen of de krachteloosheid der gelijk hij het noemde gevallen partij, want hij sprak steeds van herwinning van terrein. Maar de spreker ontkent dat een gevallen Bewind alleen daarom eene partij is. Het is veeleer een levensbeginsel dat strijd blijft voeren, en dat, zoo het krachteloos is, geene vrees behoeft in te boezemen; eene vrees te minder begrijpelijk in den mond van den heer *Groen*, die juist aan de rigting van het vorig Bewind te gemoet voert: dat zij op politiek en finantiëel gebied onvermogend, magteloos is gebleven. In antwoord op nog eene andere opmerking van den heer *Groen*, zegt de spreker dat de kracht eener constitutionele oppositie bestaat in aanvulling van wat door het Bewind mogt zijn nagelaten, of wel voortzetting van het goede eener vorige Regering, niet, tegenstelling of verwijt. Ten slotte zeide de spreker, dat de waarde van hetgeen in de laatste jaren in zedelijke kracht en welvaart ten nutte des Vaderlands is geschied, wel voor eene poos door kerkelijken schrik kon worden verduisterd of miskend, maar daarom nog niet in zijne uitwerking voor het vervolg verloren is.

De heeren *van Goltstein*, *Groen*, *Thorbecke* en *van Eck* hebben daarna nogmaals het woord gevoerd tot nadere verklaring hunner thans of vroeger gebezigde uitdrukkingen.

Daarop zijn de discussiën over de onderscheiden hoofdstukken der begrooting aangevangen.

Hoofdstuk I (*Huis des Konings*) is zonder beraadslaging met algemeene (60) stemmen aangenomen.

Hoofdstuk II (*Hooge Collegien van Staat*) is na eene korte beraadslaging over afdeeling II (*den Raad van State*) III (*de Algemeene Rekenkamer*) en IV (*de Kanselarij der beide Orden*), met algemeene (60) stemmen aangenomen.

In deze zitting zijn zeven wetsontwerpen ingekomen tot vaststelling van provinciale belastingen in de provinciën Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.

Aanstaanden Donderdag zal de kamer de lijst der kandidaten opmaken ter vervulling van de vacature in de Rekenkamer ontstaan, door het overlijden van den heer *van Idsinga*.

Verslag op een aantal petitiën wordt uitgebragt, waaronder een tot afschaffing der slavernij in de West-Indiën, waarvan afschrift aan den minister van koloniën zal gezonden worden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1854 voortgezet. Hoofdstuk III (*Departement van Buitenlandsche Zaken*) heeft aanleiding tot langdurige discussie gegeven. Aan de behandeling van het wetsontwerp in het algemeen hebben deelgenomen de heeren: *Sloet tot Oldhuis*, *van Lennep*, *van Hoëvell*, *Rochussen*, *van Goltstein*, *Luijben*, *Mackay*, *van Bosse*, *de Kempenaer*, *Dirks*, *van der Brugghen*, *de Man*, *Ter Bruggen Hugenholtz* en de Minister van Buitenlandsche Zaken.

De onderscheidene artikelen van het hoofdstuk hebben, met uitzondering van onder-artikel 5 van het 1ste artikel (*kosten van de buitenlandsche zendingen en consulaten*) waaromtrent eene korte woordenwisseling tusschen den Minister van Buitenlandsche Zaken en den heer *Storm van 's Gravesande* plaats had, geene aanleiding tot beraadslaging gegeven. Achtereenvolgens goedgekeurd, is daarna het wets-ontwerp in stemming gebragt en daarbij met 60 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Storm* en *van Hoëvell*.

Daarop is de behandeling aangevangen van *hoofdstuk IV* der Staatsbegrooting (*Departement van Justitie*), waarover de heeren *van Reede van Oudshoorn* en *van Akerlaken* in algemeene beschouwingen zijn getreden. De algemeene beraadslagingen zouden heden worden voortgezet.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp betreffende het nemen van maatregelen tot vermindering van regten op den invoer van granen en andere levensmiddelen, heeft haar eindverslag uitgebragt. De beraadslaging over dit wets-ontwerp zal nader worden vastgesteld.

— Door de afdeelingen der Tweede Kamer zijn tot rapporteurs voor het voorstel van den heer *Thorbecke* c. s. ter afschaffing van den accijns van het geslagt, enz., benoemd de heeren *van Goltstein*, *van Nispen*, *van Rappard*, *Meeussen* en *de Kempenaer*

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, die nog niet zijn beëedigd geworden, zijn hiertoe opgeroepen tegen Donderdag, 1 December aanstaande.

— Bij dispositie van Z. Exc. den heer Minister van Marine dd. 24 dezer No. 58, is de navolgende verwisseling in het kader Zee-officieren van de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt vastgesteld. De Luitenant ter Zee der 1e klasse *H. Kemper* wordt met den laatsten dezer op non-activiteit gebragt, onder dankbetuiging voor zijne bewezene diensten in de opleiding der Adelborsten bij voornoemde Akademie, en vervangen door den Luitenant 2e klasse *K. H. A. Machielsen*, die reeds sinds eenigen tijd aldaar werkzaam was. De Luitenants ter Zee der 1e klasse *G. C. C. Pels Rijcken* en *J. E. de Man* zullen met den laatsten Februarij 1854 op non-activiteit gebragt en opgevolgd worden door de Luitenants 1e klasse *F. A. A. Gregorij* en *J. Vos*, waarvan laatstgenoemde reeds met 1° Januarij aanstaande bij meergemelde inrigting voorloopig zal worden gedetacheerd.

— Z. M. heeft bij besluit van den 22sten den 1sten Luitenant *J. W. E. Chauvin*, van het 8ste Regiment Inf., ter zake van ligchaamsgebreken, op zijn verzoek het pensioen verleend, ten bedrage van ƒ 530.

— Door den Minister van Buitenlandsche Zaken, is bij besluit van 23 dezer, het tarief vastgesteld van den onderzeeschen telegraaf tusschen 's Gravenhage en Groot-Brittannië.

— Bij de dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente van Rucphen, in Noord-Braband, welke bij wettelijke voordragt ter goedkeuring aan de Staten-Generaal is aangeboden, zal een einde worden gemaakt aan eene sedert derde halve eeuw bestaande onzekerheid, nopens den eigendom van zekere onder de genoemde gemeente gelegen heidegronden; welke onzekerheid allezins nadeelig is geweest voor de uitbreiding der ontginningen in dit oord, en met welke dading deze gronden nagenoeg als uit de doode hand in den handel zullen komen. Daarbij zal het domein 958 bunders, de gemeente 1927 bunders in vrijen en onbezwaarden eigendom erlangen. De gronden, die alzoo aan 's Rijks domeinen toevallen, zijn bij het kadaster op een belastbaar inkomen geschat van ƒ 246,57; — en worden op eene waarde begroot van ten minste 10,000.

— De benoemingen van twaalf personen, om als kweekelingen bij het openbaar onderwijs in Nederlandsch Indië geplaatst te worden, zijn reeds geschied en de ordonnantien voor hunne uitrusting en reisvaardigmaking verzonden. In het laatst van dit of het begin van het volgende jaar zullen zij kunnen vertrekken.

— Zr. Ms. fregat *Prins van Oranje* zal, naar men verneemt, den winter in de Middellandsche zee gestationneerd blijven, met de overige bodems van het Nederl. eskader, onder den schout-bij-nacht *Bouricius*, terwijl Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapt. ter zee *Wouters*, den 20 dezer uit de Middellandsche zee naar Vlissingen gestevend is, om daar eenige herstellingen te ondergaan en gereed gemaakt te worden tot de reis naar Java, ter aflossing aldaar van Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik* 't welk, naar men gelooft, in de lente van 1854 zal repatriëren.

— De *Middelburgsche Courant* deelt mede dat Zr. Ms. korvet *Pallas*, welke bodem te Vlissingen geheel gereed was om in zee gezonden te worden, op thans bekomen order weder geheel onttuigd wordt. Men brengt zulks in verband met het alom heerschende gebrek aan manschappen.

— Op Dingsdag den 13 December, des middags ten 12 ure zal door den Staatsraad, Commissaris des Konings van dit gewest, aan het lokaal van het provinciaal bestuur te 's Hertogenbosch, worden aanbesteed het opmaken, benevens het van den 1 Januarij 1854 tot den 31 December 1857, onderhouden van de haven- en rivierwerken van de Moerdijk in de noodhaven aldaar.

— Uit Willemstad wordt gemeld dat bij de duurte van het vleesch en andere levensmiddelen het aldaar voor de mindere klasse als een voorregt geacht werd, dat thans op het Hollandsche Diep zoo verbazend veel spiering wordt gevangen, dat de kleinere soort voor 6 cent per ben of mand wordt verkocht, terwijl alleen de grootste soorten verzonden werden.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 20 Nov. tot en met 26 Nov. 1853. 4 mann. 3 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 20 Nov. tot en met 26 Nov. 1853. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 20 Nov. tot en met 26 Nov. 1853. 5 mann. 4 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, den 25 November.

TARWE tot vorige prijzen aan cons. verkocht: 130 ℔ witb. Pools. ƒ 485; 128, 130 ℔ dito ƒ 472, ƒ 480.

ROGGE prijshoudend met goeden handel, echter alleen aan binnenl. cons. verkocht: 121, 122 ℔ Pruiss. ƒ 320, ƒ 324; 117 ℔ N. Arch. ƒ 310; 118 ℔ jar. dito ƒ 312.

GERST ƒ 4 hooger: 111 ℔ Deensche ƒ 270; 104 ℔ N. Vriesche Winter ƒ 245.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, in deze maand 1 P. vl. hooger, op levering onveranderd; op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. e. k. 71 P. vl.; in April e. k. 72 P. vl.; in Oct. e. k. 67 P. vl.

LIJNZAAD onveranderd; 112 ℔ Odessa ƒ 330.

RAAPOLIE werd met goeden kooplust hooger prijzen besteed; op 6/w. ƒ $38\frac{3}{4}$; Vlieg. ƒ $37\frac{1}{4}$ à ƒ $37\frac{1}{2}$; 1 Dec. e. k. ƒ 37 à ƒ $37\frac{1}{4}$; 1 Mei e. k. ƒ $39\frac{1}{2}$ à ƒ $39\frac{5}{8}$; 1 Sept. en 1 Oct. e. k. ƒ $37\frac{7}{8}$; 1 Nov. e. k. ƒ $38\frac{1}{4}$.

LIJNOLIE williger: op 6/w. ƒ 31; Vlieg. ƒ $29\frac{1}{2}$ à ƒ $29\frac{3}{4}$; 1 Maart e. k. ƒ 30; 1 April en 1 Mei e. k. ƒ $30\frac{1}{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. ƒ $37\frac{3}{4}$; Vlieg. ƒ $36\frac{1}{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., ƒ 83 à ƒ 86. — LIJNKOEKEN, per 104 st., ƒ 11 à 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 25 NOVEMBER 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ 14,50	tot ƒ 15,50.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 11,05	» » 11,40
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 8,00.
Een dito pond Boter		» 0,80.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ 2,90	tot ƒ 4,50
Het 1000 Eiken Telhout		» 2.50.
Het 1000 Doof Hout		» 2,10.
De kar Spaanders		» 2,90.
De 100 Struiken		» 3,00.
De 100 Mutsaard		» 3,40

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *November*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; 3 pCt. $73\frac{5}{8}$; 4 pCt. $92\frac{7}{16}$; Amort. Syndik. $91\frac{1}{4}$; Haarlemmermeer $100\frac{1}{8}$; Oblig. Holl. Spoorw. $99\frac{1}{4}$; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. 50; Sp. onbep. st. 1 pCt. $21\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$; 3 pCt. 45; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $40\frac{3}{4}$; Coup. Bewijzen $5\frac{7}{16}$; Portugezen te Londen 3 pCt. $36\frac{3}{16}$; Oude Rusland $104\frac{5}{8}$; dito 1828—29 $103\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. 95; 4 pCt. bij Hope $89\frac{7}{8}$; Id. bij Stieglitz. $88\frac{1}{2}$; Certif. te Hamburg 5 pCt. $100\frac{1}{2}$; Certif. van Ads. 6 pCt. $69\frac{1}{2}$; Oostenrijk Metall. $76\frac{3}{16}$, $\frac{1}{16}$; Nieuwe 5 pCt. $90\frac{3}{4}$, 91; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{1}{4}$; Brazilie 95; Peru 4 pCt. 69; Mexiko $23\frac{1}{4}$.

Advertentiën.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

PROVINCIE NOORD-BRABANT.

OPENBARE VERPACHTING

VAN

'S RIJKS TOLLEN,

alsmede van de BRUG over de Rivier *de Donge* onder *Raamsdonk.*

De ONTVANGERS der Domeinen te *'s Hertogenbosch* en *Breda*, en die der Registratie te *Eindhoven*, *Oudenbosch* en *Bergen-op-Zoom*, zullen, ieder voor zoo verre hen betreft, als daartoe gemagtigd, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, al of niet in tegenwoordigheid van den Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincie *Noord-Brabant*, ten overstaan der respectieve Notarissen, ter plaatsen, dagen en uren, hierna opgegeven, voor den tijd van *Eén jaar*, aanvang nemende te middernacht tusschen Ultimo Maart en 1ste April 1854,

VERPACHTEN:

De ONTVANGST der TOLGELDEN aan de navolgende BARRIÈRES, alsmede de daarbij behoorende VASTE GOEDEREN, als:

A. In het Arrondissement 's Hertogenbosch.

Op *Dingsdag den* 20. *December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *'s Hertogenbosch* in het *Brabantsche Koffijhuis*, bewoond bij [illegible] LORDENS, ten overstaan van den Notaris JOHANNES DE BERGH, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 8.

2°. De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 5.

B. In het Arrondissement Eindhoven.

Op *Maandag den* 19. *December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Eindhoven*, in het *Haagsche Koffijhuis*, bewoond bij PETRUS VAN DEIVEN, ten overstaan van den Notaris W. HUIJSMANS, residerende aldaar:

De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 10, het WEG-, STRAAT- en BRUGGELD van de UITGANGEN van *Eindhoven*, *Woensel* en *Stratum*, en de TOLLEN N°. 3, 4, 5, 6, en 7 op voornoemden Grooten Weg.

C. In het Arrondissement Breda.

Op *Dinsdag den* 13. *December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Breda*, in het locaal boven de *Groote Societeit* op de Groote Markt aldaar, ten overstaan van den Notaris Mr. FREDER. [illegible] VAN NAERSSEN, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 5, 6, 8, 9, 10, 11 en 12 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 3.

2°. De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 8.

3°. De TOLLEN N°. 1, 2 en 3 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 7.

4°. De VALBRUG over de Rivier *de Donge* onder *Raamsdonk.*

Op *Maandag den* 12. *December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Rozendaal*, ten Huize van de Weduwe ADRIAAN KUIJPERS, Logementhoudster aldaar, ten overstaan van den Notaris P. VAN VUGHT, residerende aldaar:

De TOLLEN N°. 1, 2, 3 en 4 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *'s Princenhage tot Bergen-op-Zoom*).

Op *Zaturdag den* 17. *December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Bergen-op-Zoom*, ten Koffijhuize van JACOBUS LEMMERS, aan de Groote Markt, ten overstaan van den Notaris JOHANNES ALDER, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 5 en 6 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *'s Princenhage* tot *Bergen-op-Zoom*).

2°. De TOLLEN N°. 7 en 8 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *Bergen-op-Zoom* tot de *Eéndragt*).

DE VERPACHTINGEN GESCHIEDEN NIET IN MASSA.

De VOORWAARDEN liggen ter lezing in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement van *Noord-Brabant*, ten Kantoren van de Notarissen hierboven vermeld, mitsgaders ter plaatsen en woonhuizen alwaar de Verpachtingen zullen worden gehouden, terwijl nadere Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Directeur der Registratie en Domeinen te *Breda*, van de Ontvangers der Domeinen te *'s Hertogenbosch* en *Breda*, en van die der Registratie en Domeinen te *Eindhoven*, *Oudenbosch* en *Bergen-op-Zoom*.

Breda, den 8. November 1853.

De Directeur der Registratie en Domeinen in de Provincie Noord-Brabant,

P. L. A. COLLARD.

OPENBARE VERKOOPING

EENER

HUIZINGE EN ERVE,

BINNEN *BREDA.*

Door den Notaris JONCKHEER, gevestigd te *Ginneken*, zal voor zijne Principalen, op *Maandag den* 28. *November* 1853, des avonds ten 7 ure, in het Koffijhuis *het Gouden Kruis* te *Breda*, publiek Geveild worden; om op *Maandag den* 12. *December daaraanvolgende*, mede ten 7 ure, ten Koffijhuize van de Gezusters PISTORIUS, aan de Haven te *Breda*, definitief te worden toegewezen:

Eene wel ter nering staande HUIZINGE, genaamd *de Goudsbloem*, gekwoteerd Wijk A, N°. 63, met OPEN PLAATSJE of ERVE, staande en gelegen te *Breda*, aan de Oostzijde van de Ginnekenstraat, Kadastraal bekend Sectie B, N°. 1130.

Nadere informatiën ten Kantore van opgemelden Notaris.

Verkooping van Timmerhout,

op 3 Maanden Crediet,

op *Dingsdag den* 29. *November* 1853, des voormiddags ten 10 uren, op het *Kasteelplein*, bij de *Katerstraat*, bestaande in: GREENEN-, VUREN- en DENNEN DEELEN, RIBBEN en LATTEN, VLOT-, SLIJP- en SNEEDEELEN, eenig EIKEN- en WAGENSCHOTHOUT, enz.

Een uur vóór de Verkooping aldaar te zien.

*** W. A. DE HAAN Fz., Ondernemer van Publieke Verkoopingen, te *Breda*, zal, op Donderdag den 1. December 1853, beginnende des voormiddags ten *tien* ure, ten verzoeke van den HoogGeboren Heer Graaf O. A. VAN BIJLAND, op de Buitenplaats *Bosdal*, bij de *Beek* onder *'s Princenhage*, ten overstaan van den Notaris K. H. BODE, aan de Meestbiedenden, Publiek Verkoopen:

15 Kavels extra goed gewassen *zes*-jarig SCHAARHOUT.
30 Kavels *Eiken-* en *Wilgen* BOOMEN.
4000 Drooge en Groene MUTSAARD.
100 Kavels STRUIKEN, WORTELEN, SPAANDERS en ander BRANDHOUT.

Aanwijzing te bekomen bij JACOBUS MOERSKENS, voorwerker op *Bosdal.*

Betaling der Koopenningen, 1 *October* 1854.

der Rantsoenpenningen, direct *op de Verkooping.*

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende

ALMANAKKEN VOOR 1854

verkrijgbaar:

Aurora, Jaarboekje met staalgravures	ƒ 4,90.
Almanach de Gotha	» 2,40.
Holland, Almanak uitgegeven door Mr. J. VAN LENNEP	» 3,90.
Vergeet mij niet, Muzen-almanak	» 3,50.
Almanak voor het Schoone en Goede, onder redactie van A. L. G. BOSBOOM-TOUSSAINT	» 2,10.
Dorcas, jaarboekje. Uitgegeven ter oprigting van een fonds van weldadigheid	» 2,30.
Christelijke Volks-almanak	» 0,60.
Almanak voor Hollandsche Blijgeestigen	» 0,60.
Almanak tot gezellig onderhoud	» 0,35.
Almanak voor de Jeugd, met gekleurde platen	» 1,00.
Idem met zwarte platen	» 0,90.
De nieuwe Kindervriend, Almanak, 1e jaargang	» 0,90.
Nederlandsche Volks-almanak	» 0,90.
Utrechtsche Volks-almanak	» 1,20.
Groninger Volks-almanak	» 0,75.
Landhuishoudkundige Almanak ten dienste van Land- en Buitenman	» 0,30.
Dames-almanak	» 0,50.
Almanak voor Landbouwers en Veehouders	ƒ 0,30.
Geldersche Volks-almanak	» [illegible]
Almanak voor jonge lieden, proza en poëzij	» [illegible]
Miniatuur-almanak	» 0,80.
Almanak ter bevordering van Kennis en goeden Smaak	» 0,40.
Almanak voor kinderen	» 0,50.
Volks-kalender von Gubitz	» 0,85.
Almanach comique, pittoresque, drolatique et charivarique	» 0,30.
Almanach prophétique, pittoresque et utile	» 0,30.
Almanach de France, publié par la société nationale	» 0,30.
Almanach de l'Illustration	» 0,45.
Almanach encyclopédique, récréatif et populaire	» 0,30.
Almanach de Napoléon	» 0,30.
Almanach pour rire	» 0,30.
Almanach du Magasin Pittoresque	» 0,30.
Almanach des Dames et des Demoiselles	» 0,30.
Almanach facétieux, récréatif, comique et proverbial	» 0,30.
Almanach des bons conseils	» 0,10.
Almanach Astrologique	» 0,30.
Almanach Bouffon	» 0,15.
Almanach-guide de la jeune mère, de l'institutrice et de la grand maman	» [illegible]
Almanach-manuel des récréations de l'enfance	» 0,40.
La Science du Diable	» 0,30.
Agenda, tablettes de poche	» 0,80.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.